

DEBORAH
CAMERONOVÁ
MÝTUS
O MARSU
A VENUŠI

F

Edice DNEŠNÍ SVĚT

Tomáš Hříbek (hlavní editor)

Ondřej Beran

Hynek Janoušek

Edice se specializuje převážně na překlady knih současných světových filosofů, kterým se daří rigorózním a přitom zároveň srozumitelným a čtivým způsobem pojednat o tématech celospolečenského zájmu. Mezi jinými jde o témata jako povaha a program zodpovědného politického myšlení dnes; úloha humanitního vzdělání ve společnosti ovládané ekonomickými imperativy; proměny sekularismu a duchovnosti v postsekulárním světě; genderové předsudky a legitimní cíle feministické politiky; vztah multikulturalismu a morálního univerzalizmu; imigrační krize a střet kultur; válka, její morální meze a alternativy; etická dilemata moderních biotechnologií; případně morální status zvířat a ekologická etika. Jednotlivé svazky by měly být zajímavé pro široké laické publikum.

V edici již vyšlo:

Peter Singer, *Darwinovská levice. Politika, evoluce a spolupráce* (2016)

Michael Dummett, *O přistěhovalectví a uprchlících* (2016)

Martha C. Nussbaumová, *Ne pro zisk. Proč demokracie potřebuje humanitní vědy* (2017)

Dále v edici připravujeme:

James Garvey, *The Ethics of Climate Change: Right and Wrong in a Warming World* (2008)

Tony Milligan, *Truth in a Time of Populism* (2017)

Mýtus o Marsu a Venuši

Filosofia / Praha 2017

DEBORAH
CAMERONOVÁ
MÝTUS
O MARSU
A VENUŠI

MLUVÍ MUŽI A ŽENY
OPRAVDU RŮZNÝMI
JAZYKY?

Kniha vychází s podporou Strategie AV21 – Výzkumný program:
Formy a funkce komunikace

Recenzovali:

Mgr. Jana Valdrová, Ph.D.

Mgr. Vít Gvoždiak, Ph.D.

The Myth of Mars and Venus: Do Men and Women Really Speak Different Languages? First Edition was originally published in English in 2007. This translation is published by arrangement with Oxford University Press. Filosofický ústav AV ČR, v. v. i., is responsible for this translation from the original work and Oxford University Press shall have no liability for any errors, omissions or inaccuracies or ambiguities in such translation or for any losses caused by reliance thereon.

Copyright © Deborah Cameron 2007, 2008

Translation © Otakar Vochoč, 2017

Cover and Typography © Markéta Jelenová, 2017

© Filosofía, 2017

Nakladatelství Filosofického ústavu AV ČR, v. v. i.

ISBN 978-80-7007-513-5 (tištěné kniha)

ISBN 978-80-7007-547-0 (Epub)

ISBN 978-80-7007-548-7 (Mobi)

ISBN 978-80-7007-546-3 (PDF)

Obsah

Poděkování 13

1 / Mýty a jejich důležitost 15

2 / Čas a místo: Zasadit mýty do kontextu 41

3 / Částečné pravdy: Proč rozdílnost nevysvětlí všechno 65

4 / Oddělené světy? Mars a Venuše v dětství a dospívání 87

5 / Každý mluví o něčem jiném: Mýtus o nedorozumění mezi muži a ženami 113

6 / Zpět k přírodě: Mozky, geny a evoluce 137

7 / Mluvení na veřejnosti: Mars a Venuše v politice a na pracovišti 163

8 / Co je nám vlastní díky kultuře: Gender, identita a styl 189

9 / Dohlédnout dál než k Marsu a Venuši? 215

Rejstřík 239

Poděkování

Knih *Mýtus o Marsu a Venuši* má dva navzájem související cíle. Prvním z nich je rozptýlit některé mýty, které v současné době obklopují téma rozdílů mezi muži a ženami v jazyce a komunikaci. Druhým cílem je tyto mýty nahradit tím, že budou širší veřejnosti zpřístupněny relevantní lingvistické výzkumy. Některé výzkumné výstupy, o něž se tu opírám, jsou mé vlastní, mnohé z nich jsou však dílem jiných badatelů v oblasti jazyka a genderu. I když těmto autorům nelze přiřkládat odpovědnost za názory vyjádřené v této knize, bez nich by nemohla být napsána a s díky uznávám vše, zač jsem jim zavázána. Mou zvláštní vděčnost si zasluhují Penelope Eckertová, Susan Ehrlichová, Janet Holmesová, Don Kulick, Fiona McAlindenová, Sally McConnell-Ginetová, Miriam Meyerhoffová, Kathy O'Learyová, Momoko Nakamurová a Sylvia Shawová. Děkuji také Meryl Altmanové, Joan Scanlonové a Jane Taubmanové za jejich poznámky, návrhy a celkovou podporu a svému vydavateli Benu Harrisovi za trpělivost.

1 /

MÝTY A JEJICH DŮLEŽITOST

Mluví muži a ženy stejnou řečí? Je mezi nimi možná skutečná komunikace? Tyto otázky nejsou nijak nové, na počátku devadesátých let minulého století se však o ně zvedla nová vlna zájmu. Bylo napsáno nesčetné množství self-help a populárně psychologických knih, jež popisují muže a ženy jako bytosti, které jsou si navzájem cizí, a konverzaci mezi nimi jako katalog vzájemných nedorozumění. Nejúspěšnější zastánci této teze, autoři jako Deborah Tannenová a John Gray, se ocitli v čele žebříčku bestsellerů na obou stranách Atlantiku.¹ Rady, jak překlenout komunikační propast mezi pohlavími, se rozrostly v kvetoucí multimediální průmysl. Oficiální webová stránka Johna Graye například propaguje nejen jeho knihy na téma „Mars a Venuše“, ale také semináře, rezidenční pobyty se školením, telefonní linku pomoci a seznamovací službu.

¹ Tannenová, D., *Ty mi prostě nerozumíš: jak spolu mluví ženy a muži*, přel. S. Pošustová, Mladá fronta, Praha 1995; Gray, J., *Muži jsou z Marsu, ženy z Venuše*, přel. V. A. Černý, Práh, Praha 1994.